ZESTAW Z KLUCZEM

8 dyktand dla klas 6–8

klasy 6–8

Jak pracować z tym zestawem?

- **Krok 1 – ćwiczenie:** dziecko czyta tekst i wpisuje brakujące litery w ramki, potem przepisuje wyrazy z luk do tabeli.
- **Krok 2 – dyktando:** dorosły czyta ten sam tekst z ostatnich stron (dla dorosłego), a dziecko pisze go na kartce w linie.
- **Krok 3 – sprawdzanie:** razem porównujemy z kluczem, poprawiamy błędy, a wynik wpisujemy do tabeli poniżej.

Kolejność dowolna; każde dyktando zawiera mieszane trudności ortograficzne.

Reguły w pigułce

ó / u: **ó** piszemy, gdy wymienia się na **o, e, a**: st**ó**ł – st**o**ły, si**ó**dmy – si**e**dem, wr**ó**cić – wr**a**cać, oraz w zakończeniach **-ów, -ówka**: kot**ów**, pocz**tówka**. **u** piszemy na początku i na końcu wyrazu (**u**cho, kakad**u**) oraz w zakończeniach **-uje, -unek, -uszek, -utki**: mal**uje**, rys**unek**, fart**uszek**, mal**utki**. Wyjątki: **ó**smy, **ó**semka.

rz / ż: **rz** piszemy, gdy wymienia się na **r** (mo**rz**e – mo**r**ski), po spółgłoskach **b, p, d, t, g, k, ch, j, w** (b**rz**eg, d**rz**ewo, k**rz**esło, w**rz**esień) i w zakończeniach **-arz, -erz** (lek**arz**, ryc**erz**). **ż** piszemy, gdy wymienia się na **g, z, dz, s, h** (nó**ż**ka – no**g**a, wo**ż**ę – wo**z**ić, pieniąże**k** – pieniąd**z**), po **l, ł, r, n** (lże**j**, drże**ć**) i w wyrazach do zapamiętania: **ż**aba, **ż**ółw.

ch / h: **ch** piszemy na końcu wyrazu (mu**ch**, gro**ch**; wyjątek: dru**h**), gdy wymienia się na **sz** (mu**ch**a – mu**sz**ka, u**ch**o – u**sz**y) i po **s** (s**ch**ody). **h** piszemy, gdy wymienia się na **g, ż, z** (dru**h** – dru**ż**yna), i w wyrazach do zapamiętania: **h**erbata, **h**ałas, **h**istoria.

ą / ę: Na końcu wyrazu: **-ą** odpowiada na pytania *z kim? z czym?* (z mam**ą**) i jest w czasownikach *oni/one* (id**ą**, pisz**ą**); **-ę** odpowiada na pytania *kogo? co?* w rodzaju żeńskim (widzę mam**ę**) i jest w czasownikach *ja* (id**ę**, piszę).

i / ii / ji: **-ii** po spółgłoskach (oprócz c, s, z): chem**ii**, Olimp**ii**; **-ji** po **c, s, z**: Grec**ji**, reakc**ji**, Az**ji**; samo **-i** po samogłoskach: szy**i**, nadziei.

nr	dyktando	trudności	luki	ćwiczenie ✓	błędy w dyktandzie
1	Wakacje na Mazurach	ó/u, rz/ż, ch/h, ą/ę	19		
2	Mikołaj Kopernik	ó/u, rz/ż, ą/ę	10		
3	Ratownicy górscy	ó/u, rz/ż	14		
4	Lekcja chemii	ó/u, rz/ż, ch/h, ą/ę, i/ii/ji	14		
5	Spacer po Gdańsku	ó/u, rz/ż, ch/h	9		
6	Jesień w Puszczy Białowieskiej	ó/u, rz/ż, ą/ę	19		
7	Igrzyska olimpijskie	ó/u, rz/ż, ch/h, ą/ę, i/ii/ji	12		
8	Wynalazki, które zmieniły świat	ó/u, rz/ż, ch/h, ą/ę	16		

UZUPEŁNIJ LUKI

8 dyktand dla klas 6–8

klasy 6–8

Imię i nazwisko: _____ Data: _____

1 Wakacje na Mazurach

ó / u · rz / ż · ch / h · ą / ę

Ubiegłego lata sp[ ]dziliśmy dwa tygodnie na Mazurach. Zamieszkaliśmy w drewnianym domku nad b[ ]egiem Śniardw, największego jeziora w Polsce. Ka[ ]dego ranka b[ ]dziło nas po[ ]ukiwanie p[ ]szczyka i pl[ ]sk wody. W[ ]jek, zapalony [ ]egla[ ], nauczył mnie stawiać [ ]agle i wiązać w[ ]zły. Wieczorami przy ognisku śpiewaliśmy szanty i opowiadaliśmy niesamowite [ ]istorie. Kt[ ]regoś dnia p[ ]e[ ]yliśmy nawet gwałtowną b[ ]rzę, ale nikt nie stracił zimnej krwi. Tę p[ ]ygodę zapamiętam na dł[ ]go.

Przepisz wyrazy z luk do właściwych kolumn:

ó	u	rz	ż	ch	h	ą	ę

Popraw błędy

W tekście ukryło się **5 błędów** ortograficznych. Podkreśl je, a poprawne wyrazy zapisz na liniach.

Tródno wyobrazić sobie życie bez wynalazków, z kturych korzystamy na co dzień. W dwudziestym wieku pojawiły się komputery, a później internet, ktury połęczył ludzi z rórznych kontynentów.

_____

_____

8 dyktand dla klas 6–8

klasy 6–8

Imię i nazwisko: _____ Data: _____

2 Mikołaj Kopernik

ó / u · rz / ż · ą / ę

Mikołaj Kopernik [ ]rodził się w 1473 roku w Toruniu. St[ ]diował w Krakowie, a potem we Włoszech, gdzie zgł[ ]biał astronomię, prawo i medycynę. Przez wiele lat obserwował niebo we Fromborku. W dziele „O obrotach sfer niebieskich” opisał teorię, według której to Ziemia kr[ ][ ]y wokół Słońca, a nie odwrotnie. Jego odkrycie zrewol[ ]cjonizowało naukę. Do dziś m[ ]wimy, [ ]e Kopernik wst[ ]ymał Słońce, r[ ]szył Ziemię.

Przepisz wyrazy z luk do właściwych kolumn:

ó	u	rz	ż	ą	ę

Popraw błędy

W tekście ukryło się **5 błędów** ortograficznych. Podkreśl je, a poprawne wyrazy zapisz na liniach.

Karzdego ranka budziło nas pochukiwanie puszczyka i plósk wody. Wujek, zapalony żeglaż, nauczył mnie stawiać żagle i wiązać wązły.

_____

_____

_____

UZUPEŁNIJ LUKI

8 dyktand dla klas 6–8

klasy 6–8

Imię i nazwisko: Data:

3 Ratownicy górscy ó / u · rz / ż

Praca ratownika g□rskiego wymaga odwagi i doskonałej kondycji. Ratownicy wyr□szają na pomoc o ka□dej porze dnia i nocy, niezale□nie od pogody. Często p□edzierają się przez zaspy i lodowe □leby, by dotrzeć do zag□bionych t□ryst□w. U□ywają nowoczesnego sp□ętu, a w tr□dnych p□ypadkach korzystają ze śmigłowca. Ka□dy, kto wybiera się w Tatry, powinien sprawdzić prognozę pogody i zostawić informację o planowanej trasie.

Przepisz wyrazy z luk do właściwych kolumn:

ó	u	rz	ż

Popraw błędy

W tekście ukryło się **5 błędów** ortograficznych. Podkreśl je, a poprawne wyrazy zapisz na liniach.

Stódiował w Krakowie, a potem we Włoszech, gdzie zgłąbiał astronomię, prawo i medycynę. Do dziś muwimy, że Kopernik wstżymał Słońce, rószył Ziemię.

UZUPEŁNIJ LUKI

8 dyktand dla klas 6–8

klasy 6–8

Imię i nazwisko: _____ Data: _____

4 Lekcja chemii

ó / u · rz / ż · ch / h · ą / ę · i / ii / ji

Na ostatniej lekcji [ ]em[ ] p[ ]eprowadziliśmy ciekawe doświadczenie. Do prob[ ]wki z octem wsypaliśmy ły[ ]eczkę sody oczyszczonej. Mieszanina natychmiast zacz[ ]ła się pienić i syczeć, a balonik nało[ ]ony na probówkę powoli się nadm[ ][ ]ał. Pani wyjaśniła, [ ]e podczas reakc[ ] powstaje dwutlenek w[ ]gla. Na koniec ka[ ]dy z nas zapisał w zeszycie p[ ]ebieg i wnioski z eksperymentu.

Przepisz wyrazy z luk do właściwych kolumn:

ó	u	rz	ż	ch	h	ą	ę	ii	ji

Popraw błędy

W tekście ukryło się **5 błędów** ortograficznych. Podkreśl je, a poprawne wyrazy zapisz na liniach.

Często pżedzierają się przez zaspy i lodowe żleby, by dotrzeć do zagóbionych turystuw. Używają nowoczesnego spżętu, a w trudnych pżypadkach korzystają ze śmigłowca.

_____

_____

_____

UZUPEŁNIJ LUKI

8 dyktand dla klas 6–8

klasy 6–8

Imię i nazwisko: _____ Data: _____

5 Spacer po Gdańsku

ó / u · rz / ż · ch / h

Gdańsk to jedno z najstarszych miast w Polsce, poło□one nad Zatoką Gdańską. Przez wieki był wa□nym portem, przez kt□ry płynęło zbo□e z całego kraju. Spacerując Dł□gim Targiem, podziwiamy kolorowe kamienice i fontannę Neptuna. Nad Motławą wznosi się □□raw, średniowieczny dźwig portowy. W 1980 roku w gdańskiej stoczni narodziła się „Solidarność”, kt□ra zmieniła □istorię Europy.

Przepisz wyrazy z luk do właściwych kolumn:

ó	u	rz	ż	ch	h

Popraw błędy

W tekście ukryło się **5 błędów** ortograficznych. Podkreśl je, a poprawne wyrazy zapisz na liniach.

Na ostatniej lekcji hemii pżeprowadziliśmy ciekawe doświadczenie. Mieszanina natychmiast zaczęła się pienić i syczeć, a balonik nałorzony na probówkę powoli się nadmuhał.

_____

_____

_____

UZUPEŁNIJ LUKI

8 dyktand dla klas 6–8

klasy 6–8

Imię i nazwisko: _____ Data: _____

6 Jesień w Puszczy Białowieskiej

ó / u · rz / ż · ą / ę

Puszcza Białowieska to jeden z ostatnich las□w pierwotnych w Europie. Jesienią mieni się odcieniami □□łci, br□zu i czerwieni. Wśród pot□□nych d□b□w i grabów można spotkać □□bry, jelenie i dziki. Rano nad polanami □nosi się g□sta mgła, a w powiet□u czuć zapach g□yb□w i wilgotnej ziemi. W□drując ście□kami edukacyjnymi, poznajemy tajemnice p□yrody i □czymy się ją szanować.

Przepisz wyrazy z luk do właściwych kolumn:

ó	u	rz	ż	ą	ę

Popraw błędy

W tekście ukryło się **4 błędów** ortograficznych. Podkreśl je, a poprawne wyrazy zapisz na liniach.

Przez wieki był warznym portem, przez który płynęło zborze z całego kraju. Nad Motławą wznosi się Rzóraw, średniowieczny dźwig portowy. W 1980 roku w gdańskiej stoczni narodziła się „Solidarność”, która zmieniła chistorię Europy.

_____

_____

_____

UZUPEŁNIJ LUKI

8 dyktand dla klas 6–8

klasy 6–8

Imię i nazwisko: _____ Data: _____

7 Igrzyska olimpijskie

ó / u · rz / ż · ch / h · ą / ę · i / ii / ji

Igrzyska olimpijskie to najwa[ ]niejsze zawody sportowe na świecie. Ich [ ]istoria si[ ]ga staro[ ]ytnej Grec[ ], gdzie w Olimp[ ] co cztery lata rywalizowali najlepsi biegacze i zapaśnicy. Nowo[ ]ytne igrzyska wsk[ ]esił pod koniec XIX wieku Francuz Pierre de Coubertin. Dziś symbolem igrzysk jest pięć splecionych k[ ]ł w r[ ][ ]nych kolorach. Polscy sportowcy zdobyli wiele złotych medali, mi[ ]dzy innymi w lekkoatletyce i skokach narciarskich.

Przepisz wyrazy z luk do właściwych kolumn:

ó	u	rz	ż	ch	h	ą	ę	ii	ji

Popraw błędy

W tekście ukryło się **3 błędów** ortograficznych. Podkreśl je, a poprawne wyrazy zapisz na liniach.

Wśród potężnych dąbów i grabów można spotkać rzóbry, jelenie i dziki.

_____

_____

_____

_____

UZUPEŁNIJ LUKI

8 dyktand dla klas 6–8

klasy 6–8

Imię i nazwisko: _____ Data: _____

8 Wynalazki, które zmieniły świat

ó / u · rz / ż · ch / h · ą / ę

Tr□dno wyobrazić sobie □ycie bez wynalazków, z kt□rych korzystamy na co dzień. □ar□wka rozświetliła nasze domy, a telefon pozwolił poroz□miewać się na odległość. Dzi□ki szczepionkom pokonano wiele groźnych □or□b. W dwudziestym wieku pojawiły się komputery, a p□źniej internet, kt□ry poł□czył ludzi z r□□nych kontynentów. Kto wie, jakie odkrycia p□yniesie p□yszłość?

Przepisz wyrazy z luk do właściwych kolumn:

ó	u	rz	ż	ch	h	ą	ę

Popraw błędy

W tekście ukryło się **5 błędów** ortograficznych. Podkreśl je, a poprawne wyrazy zapisz na liniach.

Ich chistoria sięga starorzytnej Grecji, gdzie w Olimpji co cztery lata rywalizowali najlepsi biegacze i zapaśnicy. Dziś symbolem igrzysk jest pięć splecionych kuł w rórznych kolorach.

_____

_____

_____

KARTKA DO DYKTANDA (SKOPIUJ JĄ KILKA RAZY)

8 dyktand dla klas 6–8

klasy 6–8

Imię i nazwisko: Data:

Dyktando nr ____ Tytuł: _____ Błędy: ____

8 dyktand dla klas 6–8

klasy 6–8

Jak dyktować?

1) Przeczytaj cały tekst w zwykłym tempie. 2) Dyktuj zdaniami lub krótkimi częściami, każdą 2 razy. 3) Na końcu przeczytaj tekst jeszcze raz – dziecko sprawdza swój zapis. Czerwone, podkreślone litery to trudności z ćwiczenia (luki). Propozycja oceny dyktanda: 0 błędów – celująco, 1 błąd – bardzo dobrze, 2–3 – dobrze, 4–5 – dostatecznie. Interpunkcję oceniaj osobno.

1. Wakacje na Mazurach

Ubiegłego lata spędziliśmy dwa tygodnie na Mazurach. Zamieszkaliśmy w drewnianym domku nad brzegiem Śniardw, największego jeziora w Polsce. Każdego ranka budziło nas pohukiwanie puszczyka i plusk wody. Wujek, zapalony żeglarz, nauczył mnie stawiać żagle i wiązać węzły. Wieczorami przy ognisku śpiewaliśmy szanty i opowiadaliśmy niesamowite historie. Któregoś dnia przeżyliśmy nawet gwałtowną burzę, ale nikt nie stracił zimnej krwi. Tę przygodę zapamiętam na długo.

Tabela: **ó**: Któregoś · **u**: budziło, puszczyka, plusk, Wujek, burzę, długo · **rz**: brzegiem, żeglarz, przeżyliśmy, przygodę · **ż**: Każdego, żeglarz, żagle, przeżyliśmy · **h**: pohukiwanie, historie · **ę**: spędziliśmy, węzły

Popraw błędy: Trudno, których, który, połączył, różnych

2. Mikołaj Kopernik

Mikołaj Kopernik urodził się w 1473 roku w Toruniu. Studiował w Krakowie, a potem we Włoszech, gdzie zgłębiał astronomię, prawo i medycynę. Przez wiele lat obserwował niebo we Fromborku. W dziele „O obrotach sfer niebieskich” opisał teorię, według której to Ziemia krąży wokół Słońca, a nie odwrotnie. Jego odkrycie zrewolucjonizowało naukę. Do dziś mówimy, że Kopernik wstrzymał Słońce, ruszył Ziemię.

Tabela: **ó**: mówimy · **u**: urodził, Studiował, zrewolucjonizowało, ruszył · **rz**: wstrzymał · **ż**: krąży, że · **ą**: krąży · **ę**: zgłębiał

Popraw błędy: Każdego, pohukiwanie, plusk, żeglarz, węzły

3. Ratownicy górscy

Praca ratownika górskiego wymaga odwagi i doskonałej kondycji. Ratownicy wyruszają na pomoc o każdej porze dnia i nocy, niezależnie od pogody. Często przedzierają się przez zaspy i lodowe żleby, by dotrzeć do zagubionych turystów. Używają nowoczesnego sprzętu, a w trudnych przypadkach korzystają ze śmigłowca. Każdy, kto wybiera się w Tatry, powinien sprawdzić prognozę pogody i zostawić informację o planowanej trasie.

Tabela: **ó**: górskiego, turystów · **u**: wyruszają, zagubionych, turystów, trudnych · **rz**: przedzierają, sprzętu, przypadkach · **ż**: każdej, niezależnie, żleby, Używają, Każdy

Popraw błędy: Studiował, zgłębiał, mówimy, wstrzymał, ruszył

8 dyktand dla klas 6–8

klasy 6–8

4. Lekcja chemii

Na ostatniej lekcji chemii przeprowadziliśmy ciekawe doświadczenie. Do probówki z octem wsypaliśmy łyżeczkę sody oczyszczonej. Mieszanina natychmiast zaczęła się pienić i syczeć, a balonik nałożony na probówkę powoli się nadmuchał. Pani wyjaśniła, że podczas reakcji powstaje dwutlenek węgla. Na koniec każdy z nas zapisał w zeszycie przebieg i wnioski z eksperymentu.

Tabela: **ó**: probówki · **u**: nadmuchał · **rz**: przeprowadziliśmy, przebieg · **ż**: łyżeczkę, nałożony, że, każdy · **ch**: chemii, nadmuchał · **ę**: zaczęła, węgla · **ii**: chemii · **ji**: reakcji
Popraw błędy: przedzierają, zagubionych, turystów, sprzętu, przypadkach

5. Spacer po Gdańsku

Gdańsk to jedno z najstarszych miast w Polsce, położone nad Zatoką Gdańską. Przez wieki był ważnym portem, przez który płynęło zboże z całego kraju. Spacerując Długim Targiem, podziwiamy kolorowe kamienice i fontannę Neptuna. Nad Motławą wznosi się Żuraw, średniowieczny dźwig portowy. W 1980 roku w gdańskiej stoczni narodziła się „Solidarność", która zmieniła historię Europy.

Tabela: **ó**: który, która · **u**: Długim, Żuraw · **ż**: położone, ważnym, zboże, Żuraw · **h**: historię
Popraw błędy: chemii, przeprowadziliśmy, zaczęła, nałożony, nadmuchał

6. Jesień w Puszczy Białowieskiej

Puszcza Białowieska to jeden z ostatnich lasów pierwotnych w Europie. Jesienią mieni się odcieniami żółci, brązu i czerwieni. Wśród potężnych dębów i grabów można spotkać żubry, jelenie i dziki. Rano nad polanami unosi się gęsta mgła, a w powietrzu czuć zapach grzybów i wilgotnej ziemi. Wędrując ścieżkami edukacyjnymi, poznajemy tajemnice przyrody i uczymy się ją szanować.

Tabela: **ó**: lasów, żółci, dębów, grzybów · **u**: żubry, unosi, uczymy · **rz**: powietrzu, grzybów, przyrody · **ż**: żółci, potężnych, żubry, ścieżkami · **ą**: brązu · **ę**: potężnych, dębów, gęsta, Wędrując
Popraw błędy: ważnym, zboże, Żuraw, historię

8 dyktand dla klas 6–8

klasy 6–8

7. Igrzyska olimpijskie

Igrzyska olimpijskie to najważniejsze zawody sportowe na świecie. Ich historia sięga starożytnej Grecji, gdzie w Olimpii co cztery lata rywalizowali najlepsi biegacze i zapaśnicy. Nowożytne igrzyska wskrzesił pod koniec XIX wieku Francuz Pierre de Coubertin. Dziś symbolem igrzysk jest pięć splecionych kół w różnych kolorach. Polscy sportowcy zdobyli wiele złotych medali, między innymi w lekkoatletyce i skokach narciarskich.

Tabela: **ó**: kół, różnych · **rz**: wskrzesił · **ż**: najważniejsze, starożytnej, Nowożytne, różnych · **h**: historia · **ę**: sięga, między · **ii**: Olimpii · **ji**: Grecji
Popraw błędy: potężnych, dębów, żubry

8. Wynalazki, które zmieniły świat

Trudno wyobrazić sobie życie bez wynalazków, z których korzystamy na co dzień. Żarówka rozświetliła nasze domy, a telefon pozwolił porozumiewać się na odległość. Dzięki szczepionkom pokonano wiele groźnych chorób. W dwudziestym wieku pojawiły się komputery, a później internet, który połączył ludzi z różnych kontynentów. Kto wie, jakie odkrycia przyniesie przyszłość?

Tabela: **ó**: których, Żarówka, chorób, później, który, różnych · **u**: Trudno, porozumiewać · **rz**: przyniesie, przyszłość · **ż**: życie, Żarówka, różnych · **ch**: chorób · **ą**: połączył · **ę**: Dzięki
Popraw błędy: historia, starożytnej, Olimpii, kół, różnych